

UČENCI VOZAČI

Namesto enega smo morali zagotoviti trikratni prevoz

V šolskem letu 1990/91 so na OŠ Grosuplje pouk reorganizirali tako, da imajo zdaj v obeh stavbah vse razrede od prvega do osmega. Zaradi prostorske stiske poteka pouk v dveh izmenah in sicer od 1. 4. razreda popoldan in od 5. do 8. razreda dopoldan.

»Takšna organizacija nam omogoča boljše učno in vzgojno delo,« prav ravnatelj Dare Gabrijel. »Pred odločitvijo smo imeli s starši učencev več razredov in informativnih sestankov. Pouk v šolskem letu 1990/92 smo kljub obilici organizacijskega, v stari šoli pa zlasti adaptacijskega dela pričeli brez problemov.«

Vendar po grosupljskih šol ne obiskujejo samo otroci iz Grosuplje, pač pa tudi iz oddaljenih krajev. Ne samo, da morajo v šolo z avtobusom, celo do avtobusa morajo pešati: z Velike Ilove Gore 1,5 km, z Ravnega Dola 3,5 km, iz Udja, Pec, Cerovega, Podgorice in Zgornjih Duplic 2 km, iz Rogatca in Vrbičja 3 km, iz Zgornje Slivnice 3,7 km in iz Medvedice celo 4 km. Ker prevoz torej ni enako praktično urejen za vse, so iz KS Ilova Gora v skupščini o tem celo postavili delegatsko vprašanje.

Dare Gabrijel odgovarja takole: »Imeli smo nekaj razgovorov s starši učencev iz vasi Ilova Gora, Ravni Dol in Staro Apno. Želeli smo, naj učenci vozači obiskujejo pouk samo dopoldan, tudi učenci od prvega do četrtega razreda, da bi bili šolski prevozi samo dopoldan.«

Starši iz Starega Apna so ta prizade-

vanja sprejeli in tako zdaj njihovi otroci obiskujejo pouk samo dopoldan in sicer učenci od 1. do 4. razreda na podružnični šoli Podtabor. Starši z Ilove Gore in Ravnega Dola pa so vztrajali, naj njihovi otroci oblikujejo pouk samo na centralni šoli Grosuplje. Gabrijel: »Namesto enega smo morali tako zagotoviti trikratni prevoz. Na željo krajanov – da bi po potrebi tudi odrasli lahko uporabljali ta prevoz do Grosuplje in nazaj – in zaradi ekonomičnosti (ukinitve Integrirane avtobusne linije Grosuplje – Čušperk) smo se odločili za stalno avtobusno linijo Grosuplje – Račna – Čušperk – Mala Ilova Gora. S takšno odločitvijo pa smo prav gotovo povzročili nekaj problemov staršem in učencem Velike Ilove Gore in Ravnega Dola, saj morajo do začetne avtobusne postaje z Velike Ilove Gore približno 1,5 km peš, z Ravnega dola pa celo 3,5 km peš. Vendar mnogi otroci hodijo prav tako daleč ali še dlje, pa staršem še na kraj pameti ne pride, da bi grozili, da otrok ne bodo pošiljali v šolo. Dobro se zavedajo, da otrok ne pošiljajo v šolo zaradi zakona, ampak zato, da bi jim omogočili boljše življenje. Kljub temu se zavedamo problema, ga pa sami ne moremo rešiti. Učencem bi lahko skrajšali pešačenje, če bi uredili 1,5 km od Male do Velike Ilove Gore, saj bi zato lahko bila začetna avtobusna postaja na Veliki Ilovi Gori. Predlagam, da se krajani KS Ilova Gora o tem pogovorijo z odgovornimi v grosupljskem izvršnem svetu.« (BP)

DOBRA STARA GIMNAZIJA

Vsi si želimo prijazno šolo, kjer bi se radi zadrževali

Prvo polletje v šolskem letu 1990/91 gre na šolah h koncu tako, da so gimnaziji že prebrodili začetniške težave in se vključili v pridobivanje znanj iz gimnazijskega programa. Kar precej truda je in ga bo še potrebno vlagati, da bo povsem zaživel dobra stara in prenovljena gimnazija. Vsi se učimo – učenci, profesorji – dopolnjujemo učne načrte z novimi vsebinami in sodobnejšimi metodami, učimo se računalništva, kajti vsi si želimo avtonomno, prijazno šolo, kjer bi se vsi radi zadrževali. Nekaj prvih iskric teh hotenj sodobne šole se že izvaja.

V obveznem delu gimnazijskega pouka si prizadevamo, da bomo učence temeljito naučili maternega jezika, matematike, nemškega ali angleškega jezika, francoskega jezika in zgodovine, pa tudi na športni vzgoji je večji poudarek. Znanja naštetih osnovnih področij bodo učenci pridobivali skozi vsa štiri leta. Tem obveznim predmetom in vsebinam se pridružuje znanje iz računalništva, za učence, ki pa pri pouku ne bodo dosegli zahtevanega nivoja znanja, bomo med letom organizirali dodatne računalniške tečaje. Ker je področje informatike (uporaba sodobnih informacijskih sred-

stev, virov, delo v knjižnici itd.) vpleteno v delo informatizirane gimnazije, bomo gimnazijo povezali v računalniško mrežo (povezava z Ljubljano). Matične gimnazijske učilnice smo že opremili z barvnimi TV, video rekorderji, grafoskopi in drugimi sodobnimi učnimi pripomočki.

Druga predmetna področja, npr. kemija, biologija, fizika, geografija, lahko s strnjanim načinom dela učenci absorbirajo v treh ali celo dveh letih; seveda na osnovnem nivoju.

Pouk v gimnaziji je namreč nivojski, predmetnik omogoča izbirnost od prvega letnika dalje, in sicer v prvem letniku 35 ur izbirnega predmeta, v četrtem pa že 11 ur (skupaj v štirih letih 384 ur). Bolj sposobni učenci lahko izberejo tudi več izbirnih predmetov, praviloma pa izbirajo tako, da mora biti vsaj eden družboslovni in eden naravoslovni.

Matematika se v gimnaziji izvaja na dveh nivojih zahtevnosti, po želji učencev in z ozirom na sposobnosti bi se lahko izvajalo tudi po 5 ur matematike tedensko.

V obvezni del programa v obsegu 4864 ur v štirih letih spadajo tudi obvezne izvenšolske dejavnosti (384 ur v štirih letih ali letno 96 ur).

Na naši šoli smo se za šolsko leto 1990/91 dogovorili, da bomo določene dejavnosti organizirali na šoli, npr. gledališki kulturni dan, ogled samostana in razstave v Stični, plesno dejavnost, naravoslovne dejavnosti (analiza prehrane), delo v šolski knjižnici, ekološki, mirovni dan, športne aktivnosti itd.

Del obveznih izvenšolskih dejavnosti pa bodo gimnaziji realizirali po lastni želji in interesu, npr. okroglice mize in predavanja z različnimi temami, sodelovali v različnih klubih in krožkih; izvedli različne razstave (gob, cvetja, zdravilnih rastlin), sodelovali v glasbeni šoli, pri pevskem zboru, opravljali vozniki izpit, tečaj prve pomoči itd. Učenci naše šole imajo kartončke s seznamom dejavnosti – ko bo kartonček v celoti izpolnjen, bodo dejavnosti realizirane.

To so prvi koraki na poti v gimnazijo. V šolskih klopih in med profesorji veje zadovoljstvo.

Imamo pa veliko željo – enozimski pouk, pouk, ki bi se odvijal od 9. do 14. ure. Sma-tramo, da bi morala biti hote-nja vseh odgovornih usmerje-na k temu cilju.

prof. MILENA VRENCUR

MAKS FURIJAN (3)

Srečanje s Cankarjem in prva svetovna vojna

Po Furijanovi pripovedi piše BOGI PRETNAR

sestra, ki jo je mladi Maks klical kar mamca. Takole pripoveduje:

Mamca je z možem imela kmetijo v Slovenskih Goricah. Njun sin Rudi je bil že odrasel in samostojen, domov je prihajal pomagat le ob večjih in težjih delih. Ko je mamca videla, da se z mačevo ne razumeva, ji je lepega dne rekla:

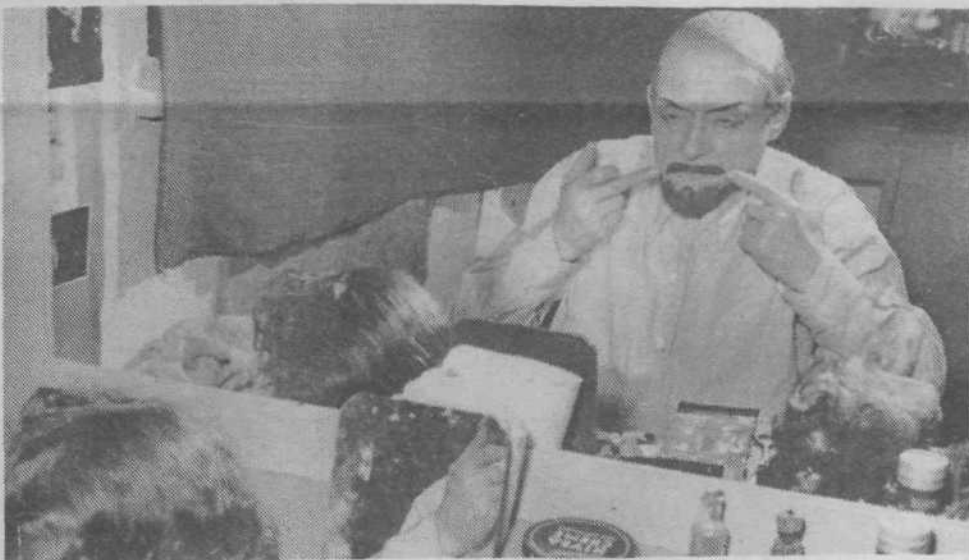
»Ti, čuj – daj pobeca k nam za pastirja!«

Mačehi ni bilo treba dvakrat reči, meni pa tudi ne. Tako sem bil vesel nove svobode in prijazne žene, da sem prepeval in tekel vso pot do Benedikta v Slovenskih Goricah, čeprav je bilo od Maribora do tja debelih pet ur hoda. Tako sem prišel k Zemljičevim in ni mi bilo hudega. Mamca je bila z menoj dobra kot kruh. Bila je ženska

čez petdeset, prisrčna, povsod so jo radi imeli. Izučila se je bila za kuharico in pogosto je kuhala na vaških ohceti.

»Maksl, jej, da boš močan!« mi je vedno govorila. Že jutraj mi je dala žgance z mlekom in ocvirki pa na pašo za malico debel kos kruha z zaseko. Le njen mož, Zemljič, mi je kalil veselje. Bil je na žalost pijanec. Še danes se ogibam pijancev. Pa če je pil vino, še ni bilo hudega. Le da je pogledal v žganje, sva morala bežati. Staremu so se po žganju začele svetiti oči kot mački. V mraku sem jih videl, kako se bleščijo. In pograbil je nož ali pa sekuro, kar se mu je znašlo pri roki...

Kadar se je primajal domov in zahteval, naj mu sežujem škornje, sva z mamco že vedela, pri čem sva. »Poklekni in moli angelsko čaščenje!« se je drl name. Pokleknil sem in jec-ljaje molil, zraven pa sem škilil, kdaj bo odpel remen, pas na hlačah. »Boš molil, ojc?!« Kako sem včasih bežal!

V sedemdesetih letih gledališkega dela je bila prenekateri garderoba njegov dom. Maks Furijan se je za nastope maskiral sam. Svojo maskersko mojstrstvo je predajal tudi študentom na Akademiji za gledališče, radio, film in televizijo.

V Benediktu sem oral, pasel živino, branil, kosil, spravljal seno – za kaj vse nisem poprijel, kadar je bil stari pijan! Saj sam ni bil kos kmetiji. Celo drevje sem sadil. Najrajši sem imel veliko češnjo, ki je vsako leto bogato rodila. A nekoč sem tako nesrečno padel z nje, da sem še dolgo šepal.

Srečanje s Cankarjem

V Benediktu smo imeli izvrstno petrazredno šolo in dobre učitelje. Bil sem odličnjak v zgodovini in zemljepis, računica pa je šepala. Trojka. Grozno rad sem bral. Že kot otrok sem prebral vso Staretovo zgodovino, ves srednji in novi vek. Učitelji so se mi čudili in me imeli radi, jaz pa njih. Zato sem dolgo mislil, da bom učitelj.

Stari pa ni maral, da berem. Kar pobesnel je, če me je videl na paši s knjigo. Petroleja nisem smel trošiti, pa sem pogosto bral na paši ali pa kar pri mesečini. Knjige sem si izposojal v krajevnem bralnem društvu. V tistih letih sem prebral vso slovensko literaturo. Spomnim se, da sta me posebno pritegnili knjigi Pod svobodnim soncem in Izza kongresa. Kako živo sem si na paši slikal vse prizore!

Že kot pobič sem bral tudi Cankarja. Najprej Pohujšanje. Kaj je to – pohujšanje? Pojma nisem imel. Cankarja sem vzljubil in tudi pozneje kot igralec sem rad igral Cankarjeve like. Nekatere z veliko ljubeznijo.

Spomnim se, kako sem kot šolar srečal Cankarja. Bilo je 1911. leta. Naša učiteljica, ki je, mislim, rada videla Cankarja, je izvedela, da je pisatelj pri Sveti Trojici – danes je to Gradisce – na obisku pri dr. Lojzu Kraigherju. Pobraba je mularijo, bilo je junija, že proti koncu šole, pa hajd pol ure peš z nami do gostilne Golob. Še danes stoji ta gostilna. Na terasi sta sedela Cankar in Kraigher. Še dobro pomnim Cankarja. Imel je širokokrajen klobuk z navzdol obrnjenimi kraji, prijazno je prišel k ograji in nam pomahal. Bil je dobro razporejen. Kot postrojeni smo ga pozdravili otroci pod teraso in ga gledali. Potem ga je naša učiteljica šla še sama pozdravit.

Nekoč sem si pri župniku v Benediktu spet sposodil nekaj knjig Doma in Mohorjeve družbe. Pa me je pri branju zalotil Zemljič in že je deževalo po meni. Bil je tako togoten, da je knjigo raztrgal. Kako ga je bilo potem sram, ko jo je moral

župniku še plačati povrhu!

»Saj bom plačal, saj bom,« je godrnjal v župnišću. »Ampak pob bere, namesto da bi čuval živino.« Župnik pa se je samo muzal.

Potem je prišlo usodno leto 1914. Še dobro se spomnim vika in krika ob začetku prve svetovne vojne. Vse mlado in vse do 50. leta je moralo v voj-sko; bilo je junija, mesec po atentatu v Sarajevu.

Tudi v Benediktu ni bilo več ljudi na delo. Doraščajoči otroci in ženske smo kosili in orali, vse delo je padlo na naše šibke rame.

Tudi moj oče je moral v voj-sko. Proti koncu vojne je bil v Gradcu ranjen. Med vojno je tu pa tam prišel tudi domov. Nekoč, bilo je 1915. leta, je kar s konjem prihajal iz Maribora pome pred šolo. Obljubil mi je, da bom šel v kadetnico, če se bom dobro učil. Domov iz vojne se je vrnil čisto spremenjen, preveč od blizu si je ogledal grozote svetovne klavnice. Takoj se je pridružil Meistrovim borcem. Bil je pretresen, nobe-nega sledu ni bilo več o nekda-nji romantični operi.

»Slosar boš, mehanik!« je začel govoriti. »Kakšen študij! Kakšna kasarna neki!« (nadaljevanje prihodnjic)

Nestor slovenskih igralcev Maks Furijan živi v naši občini. Novinarki Bogi Pretnar je rad pripovedoval o svojem res pestrem življenju, ki ga je vodilo po vseh jugoslovan-skih odrih in še marsikje, preden si je uredil dom v Šmarju-Sap in se upokojil. Toda kljub 86 letom še vedno nastopa, če ga le pokličejo. Prejšnjikrat je pripovedoval o svojem zgodnjem otroštvu, o materi in o življenju z očetom, podoficirjem avstroogrške vojske. Potem pa je dobil mačevo in njegovo življenje se je spremenilo. Vanj je zlasti odločil-no posegla druga mačehina

Velikokrat je obiskoval šolarje po slovenskih krajih. Z odprtimi usti so ga poslušali, tako tudi na Borštnikovem sečanju leta 1979.